

Ohjelma työhyvinvoinnin, työssäjaksamisen ja palkitsemisen parantamiseksi sekä rekrytointilisien laajentamiseksi Vantaan varhaiskasvatuksessa/KK

VD/1600/00.01.01.01/2022

Kaupunginvaltuusto on vuoden 2022 talousarvion hyväksymisen yhteydessä myöntänyt varhaiskasvatukselle 500 000 euron määrärahan henkilöstötilanteen parantamiseksi. Päätöksessä edellytetään, että määrärahan kohdentamiseksi palvelualueella laaditaan ohjelma työhyvinvoinnin, työssäjaksamisen ja palkitsemisen parantamiseksi sekä rekrytointilisien laajentamiseksi yhdessä varhaiskasvatuksen työntekijöiden kanssa. Valtuusto on edellyttänyt, että ohjelma viedään kasvatuksen ja oppimisen lautakuntaan alkuvuoden 2022 aikana.

Varhaiskasvatuksessa kelpoisuusehdot täyttävän henkilöstön, erityisesti opettajien, saatavuudessa on merkittäviä haasteita. Lokakuussa 2021 Vantaan varhaiskasvatuksen 921 varhaiskasvatuksen opettajan vakanssista oli vakituisesti täyttämättä 289 vakanssia, joista suurinta osaa hoiti ei-kelpoinen sijainen. Myös varhaiskasvatuksen erityisopettajien rekrytointi on ollut haastavaa, eikä varhaiskasvatuksen lastenhoitajankaan tehtäviin aina löydy kelpoisuusehdot täyttäviä työntekijöitä.

Varhaiskasvatuksen opettajien heikko saatavuus koskee Vantaa lisäksi myös muita Etelä-Suomen suuria kaupunkeja, mutta Vantaalla erityisenä haasteena on lisäksi kelpoisuusehdot täyttävien työntekijöiden epätasainen jakautuminen eri yksiköihin. Erityisen vaikeaa rekrytointi niissä yksiköissä, joissa vieraskielisten lasten osuus on ollut erityisen suuri. Nyt Vantaalla on maksettu kelpoisille varhaiskasvatuksen opettajille 150 €/kk suuruista rekrytointilisää niissä yksiköissä, joissa vieraskielisten lasten osuus ylittää 70 %.

Vantaalla henkilöstön työhyvinvointia mitataan säännöllisesti. Viimeisimmät tulokset ovat syksyltä 2020, jolloin toteutettiin koko henkilöstöä koskeva Kunta 10 -työhyvinvointikysely. Varhaiskasvatuksen osalta tulokset olivat pääosin hyviä ja erityisesti työn imuun, lähiesimiehen tukeen sekä työpaikan ilmapiiriin liittyvät tulokset ylittivät sekä valtakunnalliset, Vantaa-tasoiset että toimialan tulokset. Heikot tulokset varhaiskasvatus sai sitä vastoin stressiin liittyvistä mittareista ja erityisesti työn kuormittavuuden ja palkitsevuuden suhde oli heikko.

Viimeisimmän työterveysraportin mukaan henkilöstön sairauspoissaolot eivät ole merkittävästi lisääntyneet muutaman viime vuoden aikana, mutta erityisesti pitkittyneiden poissaolojen osuus on kasvanut. Merkittävimmät yksittäiset syyt sairauspoissaoloille ovat tuki- ja liikuntaelinsairaudet sekä mielenterveyden häiriöt. Toimenpiteitä tilanteen parantamiseksi on mietitty säännöllisissä tapaamisissa työsuojelun ja työterveyshuollon kanssa.

Työhyvinvointi on laaja kokonaisuus, joka muodostuu työstä ja sen mielekkyydestä, terveydestä, turvallisuudesta ja hyvinvoinnista. Työnantajan on huolehdittava mm. työympäristön turvallisuudesta, hyvästä johtamisesta ja työntekijöiden yhdenvertaisesta kohtelusta. Näiden toteutumista Vantaan kaupungilla tukee työsuojelu, jonka toiminta on lailla säädeltyä. Työsuojelun tavoitteena on ensisijaisesti ennaltaehkäistä työstä ja työoloista mahdollisesti aiheutuvia terveys- ja turvallisuushaittoja ja tukea henkilöstön fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia työssä. Myös työntekijällä on suuri vastuu oman työkykynsä ylläpitämisestä. Kaupunki tukee henkilöstönsä hyvinvoinnista huolehtimista erilaisilla kampanjoilla ja tarjoamalla alennuksia liikuntapalveluista ja kulttuuritapahtumien lipuista. Käytössä on myös Break Pro -hyvinvointisovellus. Nyt suunnitellut, valtuuston myöntämällä erillisellä määrärahalla toteutettavat, toimenpiteet täydentävät olemassa olevia rakenteita.

Toimenpiteitä henkilöstön työhyvinvoinnin, työssäjaksamisen ja palkitsemisen parantamiseksi sekä rekrytointilisten laajentamiseksi on valmisteltu yhteistyössä henkilöstöpalvelujen ja varhaiskasvatuksen johdon kanssa. Toimenpide-ehdotuksista järjestettiin koko henkilöstölle suunnattu verkkokysely, johon vastauksia saatiin lähes 900. Suunnitelmaan kuuluvien toimenpiteiden valinnassa on hyödynnetty kyselyn tuloksia.

Suunnitellut toimenpiteet:

- Laajennetaan varhaiskasvatuksen opettajille maksettavia rekrytointilisiä niissä yksiköissä, joissa vieraskielisten lasten osuus on erityisen suuri siten, että 150 €/kk suuruinen lisä maksetaan varhaiskasvatuksen opettajille ja erityisopettajille niissä yksiköissä, joissa vieraskielisten lasten osuus on yli 50 % (aiempi raja 70 %). (Kustannusarvio noin 250 000 €/vuosi.)
- Myönnetään hakemuksen perusteella rahaa yksiköiden omiin työhyvinvointihankkeisiin. Rahoitettavien hankkeiden kriteerinä on, että hankkeiden tuloksia on mahdollista hyödyntää laajemminkin. Hakemuksia arvioitaessa hyödynnetään myös Kunta 10-kyselyn tuloksia, jotta määrärahat voidaan kohdentaa erityisesti niihin yksiköihin, joissa tarve on suurin. (Varaus noin 75 000 €)
- Hyvinvointia ja terveyttä tukevan palvelun jäsenyys kaikille halukkaille varhaiskasvatuksen työntekijöille. Jäsenyys motivoi ja kannustaa henkilöitä tekemään yksilöllisiä muutoksia, joiden avulla terveydentila kohenee ja vointi paranee.) (Varaus 100 000 €, jolla jäsenyys saadaan noin puolelle varhaiskasvatuksen työntekijöistä)
- Hyvistä työsuorituksista myönnettävien erikoispalkkioiden kehittäminen ja laajentaminen (varaus noin 75 000 €)

Kasvatuksen ja oppimisen lautakunta 15.2.2022 § 10

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään hyväksyä esittelyosassa mainitut toimenpiteet työhyvinvoinnin, työssäjaksamisen ja palkitsemisen parantamiseksi sekä rekrytointilisten laajentamiseksi Vantaan varhaiskasvatuksessa.

Käsittely:

Risto Heinonen jätti SDP:n ryhmän muutosesityksen:

Uusi päätöskohta B: "lautakunta velvoittaa toimialaa, osana kehittämisohjelmaa, käynnistämään kokeilun suunnitteluajan käytöstä niin, että osa siitä voidaan tehdä yksiköiden ulkopuolella. Kokeilun tuloksista raportoidaan lautakunnalle keväällä 2023."

Porvariryhmä ja Vihreät kannattivat SDP:n ryhmän esitystä.

Eeva Tikkanen teki muutosesityksen:

Suunnitellut toimenpiteet kohta 2

Poistetaan lause: "Hakemuksia arvioitaessa hyödynnetään myös Kunta 10-kyselyn tuloksia, jotta määrärahat voidaan kohdentaa erityisesti niihin yksiköihin, joissa tarve on suurin."

Matilda Stirkkinen kannatti Eeva Tikkasen esitystä.

Lautakunta hyväksyi yksimielisesti SDP:n ryhmän ja Eeva Tikkasen muutosesitykset.

Päätös:

Päätetään

- a) hyväksyä seuraavat toimenpiteet työhyvinvoinnin, työssäjaksamisen ja palkitsemisen parantamiseksi sekä rekrytointilisien laajentamiseksi Vantaan varhaiskasvatuksessa.
- Laajennetaan varhaiskasvatuksen opettajille maksettavia rekrytointilisiä niissä yksiköissä, joissa vieraskielisten lasten osuus on erityisen suuri siten, että 150 €/kk suuruinen lisä maksetaan varhaiskasvatuksen opettajille ja erityisopettajille niissä yksiköissä, joissa vieraskielisten lasten osuus on yli 50 % (aiempi raja 70 %). (Kustannusarvio noin 250 000 €/vuosi.)
 - Myönnetään hakemuksen perusteella rahaa yksiköiden omiin työhyvinvointihankkeisiin. Rahoitettavien hankkeiden kriteerinä on, että hankkeiden tuloksia on mahdollista hyödyntää laajemminkin. (Varaus noin 75 000 €)
 - Hyvinvointia ja terveyttä tukevan palvelun jäsenyys kaikille halukkaille varhaiskasvatuksen työntekijöille. Jäsenyys motivoi ja kannustaa henkilöitä tekemään yksilöllisiä muutoksia, joiden avulla terveydentila kohenee ja vointi paranee. (Varaus 100 000 €, jolla jäsenyys saadaan noin puolelle varhaiskasvatuksen työntekijöistä)
 - Hyvistä työsuorituksista myönnettävien erikoispalkkioiden kehittäminen ja laajentaminen (varaus noin 75 000 €)
- b) että lautakunta velvoittaa toimialaa, osana kehittämisohjelmaa, käynnistämään kokeilun suunnitteluajan käytöstä niin, että osa siitä voidaan tehdä yksiköiden ulkopuolella. Kokeilun tuloksista raportoidaan lautakunnalle keväällä 2023.

Lisäksi merkittiin, että

Vasemmistoliitto jätti seuraavan pöytäkirjalausuman:

”Vasemmistoliitto esittää, että toimialan viranhaltijat tekevät kohdan 10 hyvinvoinnin toimenpiteiden lisäksi selvityksen työvaatteiden hankinnasta. Työn vetovoimaisuuden ja työssä viihtyvyyden lisäämiseksi ehdotamme työvaatteiden hankintaa varhaiskasvatuksen työntekijöille. Työvaatteet ovat olleet pitkään keskustelun aiheena, ja henkilöstön tarve työvaatteille nousee esiin yhä uudelleen. Lisäksi toivomme toimialan kyselyjen tulokset jatkossa erillisenä liitteenä lautakunnalle nähtäväksi. Luottamushenkilön päätöksenteon kannalta on tärkeää kuulla kohderyhmien keskuudesta nousseet tarpeet ja tukee läpinäkyvyyden edistämistä, joka myöskin on strateginen tavoite Vantaalla.”

Perussuomalaiset jätti seuraavan pöytäkirjalausuman:

”Varhaiskasvatuksen kelpoisuusehdot täyttävän henkilöstön saatavuudessa on haasteita Vantaalla. Erityisesti tämä korostuu niissä yksiköissä, joissa on erityisen suuri vieraskielisten lasten määrä. Henkilöstövajaseeseen haetaan nyt ratkaisua laajentamalla 150e/kk suuruisen rekrytointilisen maksua kelpoisuusehdot täyttävälle varhaiskasvatuksen opettajille ja erityisopettajille niissä yksiköissä, joissa vieraskielisten lasten osuus on yli 50% (aiempi raja 70%). Maahanmuuttajavaltaisiin yksiköihin tarvittava lisärahoitus osoittaa, että kaupunkiin kohdistuu liiallista ja vääränlaista maahanmuuttoa, joka aiheuttaa kasvavia kustannuksia. Rekrytointilisiä ei korjaa tilannetta, vaan lääkitsee ongelmaa joka tulee edelleen väestöennusteen mukaisesti kasvamaan. On kohtuutonta, että monietnisyyden- ja kielisyyden ongelmat sälytetään kaupunkilaisten maksettavaksi ja näin heikennetään kaupungin kykyä houkutella nettoveronmaksajia asukkaiksi. Kaupungin tuleekin jatkossa pyrkiä näiden haasteiden ennaltaehkäisyyn, eikä pyrkiä paikkailemaan ongelmia rekrytointilisen kaltaisin toimin.”

Vihreä ryhmä jätti seuraavan pöytäkirjalausuman:

"Vihreä lautakuntaryhmä toivoo, että toimiala valmistelee laajemman varhaiskasvatuksen henkilöstön veto- ja pitovoimaohjelman johon kootaan rahallisten panostusten lisäksi hyviä käytänteitä, henkilöstön esiin tuomia toiveita ja ratkaisuja esille tullessiin ongelmiin"

Minna Räsänen, Matilda Stirrkinen ja Gashaw Bibani yhtyivät Vihreän ryhmän pöytäkirjalausumaan. Vihreä ryhmä ja SDP yhtyivät Vasemmistoliiton pöytäkirjalausumaan.

Täytäntöönpano: Kasvatuksen ja oppimisen toimiala

Muutoksenhakuohje: Oikaisuvaatimus kasvatuksen ja oppimisen lautakunnalle

Lisätiedot:

Mikko Mäkelä, puh. 050 341 7386, [etunimi.sukunimi\[at\]vantaa.fi](mailto:etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)